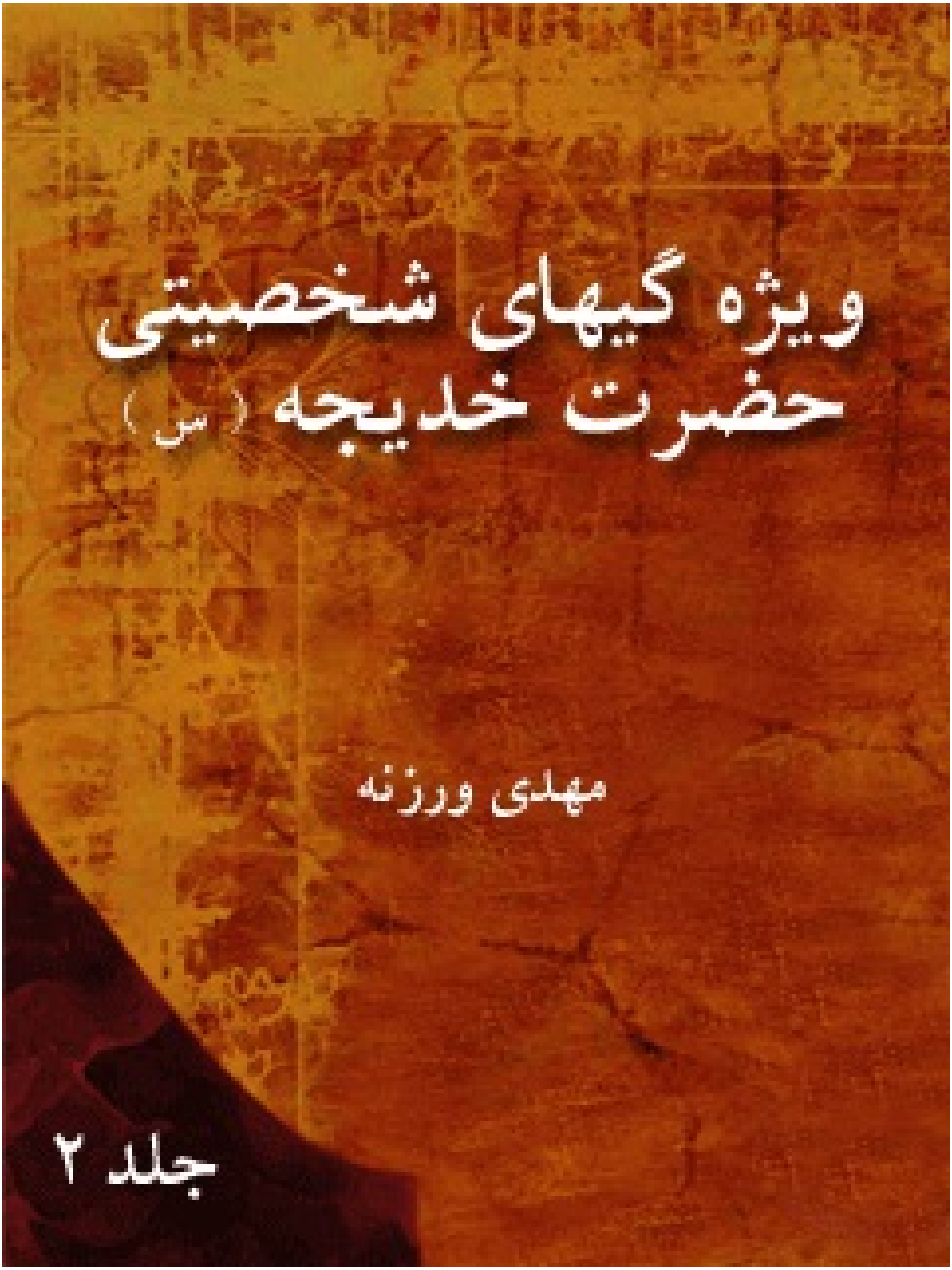

ویژه گیهای شخصیتی
حضرت خدیجه (س)
مهدی ورزنه
جلد ۲

بسم الله الرحمن الرحیم

ویژگی های شخصیتی حضرت خدیجه (سلام الله علیها)

نویسنده:

مهدی وزنه

ناشر چاپی:

مجهول (بی جا ، بی نا)

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

ویژگی های شخصیتی حضرت خدیجه (س) –(۲)

مشخصات کتاب

نویسنده : مهدی وزنه

ناشر : مهدی وزنه

۵– شریک و مشاور همه

مشارکت و همکاری در خانواده خود یک نوع محبت کردن است که زندگی را شیرین و شیرین تر می کند، خدیجه (سلام الله علیها) شریک و مشاور واقعی پیامبر صلی الله علیه و آله بودند مخصوصاً در دغدغه های پیامبر، وزیری توانا و کارآمد بودند، همواره همدم، مونس، یار مخلص و شریک و غم خوار پیامبر بودند، هر حادثه ای که موجب ناراحتی پیامبر می شد، خداوند به وسیله ی خدیجه (سلام الله علیها) گشایش در کار او ایجاد می کرد و او موجب تسکین و رفع اندوه، و آرامش پیامبر می شد و این برنامه تا پایان عمرشان ادامه داشت و کم نمی شد، و در همه ی صحنه های پرخطر و سرنوشت ساز، همچون: اعلام بعثت و دعوت در آن فضای پر از تعصب و تاریک اندیشی، در اقامه ی نماز و فرهنگ آن، در دعوت بستگان و نزدیکان (۱۶)، در بیعت با خدا و دین و آیین و پیامبر، آن بانو در تمام مشکلاتی که در طول زندگی پیامبر صلی الله علیه و آله رخ داد مخصوصاً در سال های پس از انگیزش پیامبر به رسالت و پس از دعوت آسمانی او و فرود آیات که با نفی پر ظالمانه بیدادگران همراه بود، نه تنها یار و یاور پیامبر بود، بلکه مانند مادری پرمهر و خردمند برای تمام مسلمان ها مایه ی امید و پشت گرمی و قوت قلب و پناه و پشتیبان بود و با شکیبایی قهرمانانه، تحمل و مدارای عالی، سرمشقی برتر برای همه ی طالبان آن زمان و همه ی زمان ها بود.

خدیجه (سلام الله علیها) همیشه همتای زندگی خود، پیامبر را به پایداری و مقاومت مشورت می داد و با

مهر و درایت، دردها و رنـج های اجتماعی پیامبر را آرام می کرد و به یاری خـدا به او راه حل و انگیزه می داد. نقش خـدیجه (سـلام الله علیهـا) در همراهی و همفکری و مشورت بـا پیـامبر و مردم آزادی خواه از اوایـل روزهـای بعثت تـا آخرین لحظات زنـدگی اش طوری بود که بار حلت آن بانو، نه تنها پیامبر و علی علیه السـلام و مسـلمانان، بلکه دوست و دشـمن فهمیدنـد که اسـلام پشتیبانی پر اعتبار و پیامبر، یار و مشاور و وزیری بهتر و توانمند و مردم مسلمان پناهگاهی استوار چون خدیجه (سلام الله علیها) را از دست داده اند. (۱۷)

و در این مورد آورده اند که: «وَکانَتْ خَدیجَهُ وَزیرَهَ صِدْقٍ عَلَی الاِسـلام، وَکانَ رَسُولُ اللهِ یَشْـکُنُ اِلَیْها.»؛ (۱۸) «خدیجه (سلام الله علیها) وزیر راستین اسـلام و مشاور خردمند و شجاع پیامبر بود، و آن حضرت به حمایت او بر انبوه مشکلات موفق می شود و آرامش پیدا می کرد.».

۶– صبر بر مشکلات

این بانوی جمال و کمال در دوران دشواری و سـختی و درگیر و دار مشـکلات طاقت فرسا که در زندگی اش با پیامبر رخ می داد و شـکیباترین و پرتحمل تر ین مددکار بود و در برابر همه ی رویدادهای سـخت و پی در پی سـنگ صـبور و حتی آرامش بخش دل پیامبر و اطرافیان بود.

مشکلات و سختی ها از سخن های گزنده و موضع گیری های زننده و جسارت و اهانت و دروغ انگاری به پیامبر و خانواده ی پیامبر تا بی اعتنایی هایی که از طرف زنان جاهل مغرض قریش به خدیجه داشـتند که چرا با آن همه حشـمت و شوکت با یتیم ابوطالب، محمد صلی الله علیه و آله که تهی دست و فقیر است.

ازدواج

کرده، همه و همه را در قلب خود می فشرد و صبر می کرد ولی مشکلات اینجا ختم نمی شد و این زنان حتی تا بعد از ازدواج با پیامبر صلی الله علیه و آله با خدیجه (سلام الله علیها) قهر بودند و خدیجه (سلام الله علیها) همچنان به این سختی ها صبر کرد و البته این صبر بی نتیجه نبود چون وقتی زمان وضع حمل زهرا (سلام الله علیها) رسید خداوند با فرستادن چهار بانوی بهشتی او را مورد رحمت و لطفش قرار داد. (۱۹)

این بانو همچنین سال هایی طولانی شکنجه های جسمی و روحی دژخیمان مخالف را که بر همتای گرامی اش به خاطر دعوت به توحید و تقوا و رعایت مقررات خدا و حقوق بشر بود، تحمل کرد و همراهی پیامبر را به هیچ بهایی از دست نداد و با پذیرش تبعید و محاصره و تحمل گرسنگی و روزهای دشوار و بیداری شب های پر ترس و وحشت بر توفیقات خود می افزود. (۲۰)

خدیجه (سلام الله علیها) صبر بر مصیبت های جان سوز دیگری در طول زندگی اش کرد، از جمله از دست دادن دو پسرش قاسم و عبدالله بود، خدیجه (سلام الله علیها) به راین مصیبت ها گریه می کرد ولی همیشه هیچ صبری بدون نتیجه نمی ماند؛ پیامبر صلی الله علیه و آله وقتی بی تابی خدیجه (سلام الله علیها) را دید به او فرمود: «يَا خَدِيجَةُ أَمَا تَرْضَيْنَ إِذَا كَانَ يَوْمُ الْقِيَامَةِ أَنْ تَجِی ءَ إِلَى بَابِ الْجَنَّةِ وَ هُوَ قَائِمٌ فَيَأْخُذَ بِيَدِكِ وَ يُدْخِلَكِ الْجَنَّةَ وَ يُنْزِلَكِ أَفْضَلَهَا وَ ذَلِكِ لِكُلِّ مُؤْمِنٍ إِنَّ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ أَحْكَمُ وَ أَكْرَمُ أَنْ يَسْلُبَ الْمُؤْمِنَ ثَمَرَةَ فُؤَادِهِ ثُمَّ يُعَذِّبَهُ بَعْدَهَا أَبَداً»؛ (۲۱) «ای خدیجه، آیا خشنود نمی شوی هرگاه

روز قیامت شود جلو در بهشت برسی، آن کودک در آنجا ایستاده باشد و دستت را بگیرد و تو را به عالی ترین خانه ی بهشت جای دهد؟ این برنامه برای هر انسان با ایمانی وجود دارد، خداوند متعال بزرگوارتر است که میوه ی دل مؤمنی را بگیرد و ا و صبر و تحمل کند، و در راه خدا به حساب آورد و خدا را حمد و شکر کند، با این وصف خدا او را عذاب کند!؟».

۷– مهر و حق شناسی

زندگی خدیجه (سلام الله علیها) در شرایط جدید، هر روز زیباتر و با لطافت تر می شد، چرا که فضای زندگی اش لبریز از عشق و خرد و خداپرستی و انسان دوستی و شایستگی و درایت بود.

او به همتای زندگی اش مهر و عشقی آسمانی داشت و او را در اندیشه و کارها با تمام وجود یاری می کرد و در ابعاد مختلف زندگی، از نظر فرهنگی و اخلاقی و منش فردی و اجتماعی با او صحبت می کرد و در همه ی کارها با او دوستانه و قهرمانانه بود.

راستی اگر زندگی خانوادگی بر اساس هماهنگی در اندیشه و هدف و همگرایی در آرمان و ادب تشکیل شود، در تمام مراحل آن مهر و عشق، رعایت حقوق متقابل و ارزش های مهم شخصیتی مخصوصاً حق شناسی و کم توقعی حاکم باشد، چقدر دوست داشتنی و سعادتمندانه خواهد بود.

این ویژگی در خدیجه (سلام الله علیها) بسیار بارز بود، چرا که او تا اندکی از اندیشه و منش بالا و موقعیت شکوه بار همسر خود در بارگاه خدا، و آینده ی درخشان او آگاه بود. به خاطر همین مانند یک زن نواندیش و با ادب، بلکه بهتر و بیشتر از آن،

به همسرش احترام می گذاشت و در برابر او سراپا گوش و هوش و عشق و حق شناسی بود و تلاش می کرد آن طور که باید و شاید قدرشناس باشد.

در این زندگی حق شناسی و مهر و علاقه دوطرفه و متقابل بود، هم خدیجه (سلام الله علیها)، محمد را خردمندترین، تواناترین، گرامی ترین، عزیزترین، امانتدارترین، پاک ترین، پروا پیشه تر ین با معنویت تر ین و آراسته ترین انسان ها می دید و در مقابل محمد صلی الله علیه و آله نیز، خدیجه (سلام الله علیها) عشق می ورزید و احترام می گذاشت، احترامی که شایسته و بایسته و وصف ناپذیر بود.

این تکریم و حق شناسی محمد به خدیجه هم، نه تنها به خاطر ویژگی های بارز شخصیتی او یعنی معنویت و هوشمندی و نواندیشی و پاک منشی و... در زندگی بود بلکه به این خاطر بود که او را سالار دختران و زنان می دید، مادر نسل ماندگارش بود و فرهنگی از فضیلت ها، و مجموعه ای از عظمت ها و ارزش های بالایی بود، ارزش هایی که اگر تنها یکی از آن ها در زنی وجود داشته باشد، شایستگی قدرشناسی دارد.

پیامبر صلی الله علیه و آله به خاطر عشق و علاقه ی متقابل هر جا می دید عده ای تلاش می کنند تا موقعیت والا و جایگاه خدیجه را در قلب پیامبر صلی الله علیه و آله پایین بیاورند یا از بین ببرند، پس از پند و اندرزها و ظرافت های تربیتی و اخلاقی، با صراحت و ظرافت، می فرمود: «کار عشق آن بانو، خدایی و آسمانی است، نه زمینی و زودگذر».

عایشه می گوید: «به هیچ کدام از زنان پیامبر صلی الله علیه و آله مانند خدیجه اش، احساس حسادت نکردم. چون او در قلب پیامبر، به

طور خاص بود، به طوری که پیامبر صلی الله علیه و آله نه تنها خدیجه، بلکه هر کس و هرچه را که نشان از خدیجه داشت را می دید، به چشم دیگری نگاه می کرد.».

او هر وقت هدیه ای داشت، ابتدا سهم دوستان خدیجه را می فرستاد. یک بار به این کار او اعتراض کرد که: چقدر از شکوه و عظمت خدیجه می گویی!؟

آن حضرت فرمود: «اِنِّی رُزِقْتُ حُبَّها.»؛ (۲۲) «خدا عشق او را رزق و روزیم ساخته است.».

و برای عایشه روشن کرد که نه تنها خود خدیجه و منش او را، بلکه دوستان او را نیز دوست دارد: «اِنِّی لَاُحِبُّ حَبِیْبَها.»(۲۳)

۸- ایجاد فضای پربرکت و معنوی در خانه

جامعه ها و تمدن ها در راه رشد و کمال به تدریج به ارزش های اخلاقی و انسانی، بها داده اند و به پاکی و آزادگی و آراستگی به فضیلت ها اهمیت داده اند، به خاطر همین برخی مکان ها و زمان ها مورد تجلیل و احترام قرار می گیرند و برای آن ها حریم و حرمتی در نظر گرفته می شود.

در نگرش اسلامی هم، همه ی مسجدها مخصوصاً «مسجدالحرام» مورد توجه قرار گرفته و برای حفظ حرمت آن، مقررات ویژه ای قرار داده اند که مثلاً از ورود آلودگان به وبای شرک و میکروب کفر و حق ستیزی جلوگیری شود.

خانه ی خدیجه (سلام الله علیها) هم یکی از آن مکان های مقدس است، که به خواست خدا، و تلاش ها و تدبیرهای خود خدیجه (سلام الله علیها)، این سرا، سرای سعادت و سعادت زا و پربرکت و با معنویت و تاریخ ساز باقی ماند.

که به گواهی محدثان و تاریخ نگاران این خانه ی مبارک پیش از اسلام و فرود وحی و بعثت پیامبر، خانه ی پاکی و پروا بود چرا که بانویی در آن زندگی می کرد که

همه و همه، آشنا و بیگانه و کوچک و بزرگ او را «طاهره»، پاک روشن و پاک منش می شناختند، او در این خانه، به انفاق و رسیدگی به محرومان و درماندگان جامعه و انجام کارهای شایسته ای که از آموزه های پیامبران پیشین و کتاب های آسمانی، یاد گرفته، می پرداخت.

– همچنین این خانه پیش از اسلام این سعادت و لیاقت را داشت که کانون مهر و محبت به محمد صلی الله علیه و آله گردید، خدیجه با نهایت صفا و اخلاص آن حضرت را به زندگی مشترک و پیوند مبارک.

دعوت کرد و او نیز پس از خانه ی ابوطالب آن خانه را برای زندگی خانوادگی انتخاب کرد و این خانه را پربرکت تر نمود.

به این ترتیب آن خانه، به عنوان پناهگاه برترین افراد یعنی پیامبر از شورش دژخیمان و تاریک اندیشان تبدیل شد، و خدیجه (سلام الله علیها) با تمام سعی خود به آن مرد زندگی اش پناه داد و همه ی اعتبار و وجاهت و نفوذ اخلاقی خود را برای تأمین سلامت و امنیت فدا کرد، با گذشت زمان آن خانه با معنویت تر می شد. همچنین مکانی شد برای عروج پیامبر به سفر، یا سفرهای معراج بود، و آن حضرت از آنجا به «مسجدالاقصی» برای عروج به آسمان ها و عالم بالا رفت و محل برگشت آن حضرت هم دوباره همان خانه بود به این ترتیب اسلام در آن خانه ظهور کرد و پناهگاه مسلمانان هم شد.

– حضرت خدیجه (سلام الله علیها) در این خانه بود که یگانه دختر پیامبر صلی الله علیه و آله، حضرت زهرا (سلام الله علیها) را به دنیا آورد، و محل رشد و شکوفایی شخصیت پر معنویت

آن دختر و محل انس و الفت او با مادرش خدیجه شد. این مکان محل دوران خردسالی و کودکی و نوجوانی و جوانی علی علیه السلام و محل رشد و تربیت او هم بود.

از همه ی این ها برتر و بالاتر، آن خانه محل فرود فرشته ی وحی و رفت و آمد فرشت گان بود، که گروه به حضور پیامبر می آمدند و می رفتند. در سال های اولیه ی بعثت که شرک گریان و محافظه کاران و مخالفان تحول و دگرگونی جامعه که بر آزادی و امنیت او هجوم می آوردند، تنها آن خانه بود که کانون امن و امان و محل پرستش خلوت و آرام آن حضرت و خدیجه و علی علیه السلام و برخی از پیشگامان دیگر بود.

و به دنبال این مشکلات بود که شبی پرخطر اتفاق افتاد و امیرالمؤمنین جان خود را به خطر انداختند و برای تضمین سلامت و امنیت پیامبر، بر رختخواب پیامبر که از همین خانه بود خوابید و به آن افتخار بزرگ رسید و پیامبر توانستند از حلقه ی محاصره ی دشمن به سوی غار «حرا» و از آنجا به سمت مدینه رفتند، و دختر گران مایه اش فاطمه (سلام الله علیها) در این بحران در آن خانه ماند و خدا می داند که در آن شب سخت چه وحشت و دلهره ای بر او حاکم شد و تنها این خانه بود که سرای ایمان، مبدأ هجرت، و شاهد دغدغه ها و دلهره های فاطمه (سلام الله علیها) است.

این نکات مهم و سرنوشت ساز در مورد این خانه، هرکدام نشان دهنده ی آن است که خدیجه و خانه ی او دارای چه شایستگی و برازندگی بوده است و چه درایتی و مدیریتی داشته که توانسته

این خانه را این طور با معنویت حفظ کند و این رویداهای بزرگ و تاریخ ساز در آن اتفاق بیفتد.

چرا که مسلماً تردیدی نیست که این رویدادهای مقدس و آسمانی، در مکان پاک و پاکیزه و با معنویت اتفاق می افتد، نه در جایی که مقدس نباشد.

پس وظیفه ی مردم و عالمان فرهیخته و زمامداران کشورهای مسلمان نشین است تا با کسب موافقت و همکاری دولت حجاز، این اقامتگاه پر معنویت را به طور دقیق پیدا کنند (۲۴)، و آن را آباد کنند و بسازند، تا زائران خانه ی خدا در سفر حج و عمره، در آنجا به پرستش خدا و نیایش بپردازند، و ضمن استفاده از برکات آن خانه با ویژگی های شخصیتی خدیجه (سلام الله علیها) آشنا شوند و فکر کنند که چطور می شود خود و دنیای خود را بشناسند و با الگو گیری زندگی و ازدواج آن بانو، با بهترین سبک زندگی تشکیل دهند و موفق باشند.

از امام باقر علیه السلام آورده اند که: «اِنَّ رَسُولَ اللهِ لَمَّا اُسْرِیَ بِهِ نَزَلَ جبَرئیلُ بِالبُراقِ... عَلی بابِ خَدیجه... »؛ «به هنگام فرار رسیدن لحظه ی سفر وصف ناپذیر معراج، فرشته ی وحی آن مرکب ویژه را به در خانه ی خدیجه آورد... و پیامبر پس از نشستن به آن به سوی قدس شریف رفت و در آنجا پیامبران خدا به پیشواز آن حضرت آمدند؛ و با اذان فرشته ی وحی، همگی بر پیامبر اقتدا کردند و نماز خواندند... ».

در مورد آن خانه ی پر معنویت آمده: «وَ مَسْتَحَبُ فِی مَکّه التشرفُ فِی مَنزلِ خَدیجه»؛ (۲۵) «و از کارهای پسندیده در مراسم حج و تشرف به مکه، دیدار از خانه ی پرخاطره ی خدیجه (سلام الله علیها)

و زیارت آن است.».

۹– قدرت مدیریت

اسناد تاریخی نشان می دهد که حضرت خدیجه (سلام الله علیها)، زن شریف و ثروتمند و صاحب امکاناتی بود که به تجارت گسترده ای مشغول بود. کارگزاران و کارمندان و عوامل اجرایی را، از میان انسان های سالم و امانت دار و درستکار و آزمون شده استخدام می کرد و خودشان هم در مرکز و خانه و محل کارش می نشست و این کاروان تجارتی را با مدیریت قوی خود هدایت می کرد و به کارهای اقتصادی خود می رسید.

با دقت در انتخاب وقت و فرصت، نوع کالا ـ و مقدار آن، حرکت و بازگشت و توقف کاروان را با آگاهی از زمان و مکان، طوری تنظیم و تدبیر و برنامه ریزی می کرد که مورد تحسین کاروان بزرگ تجارتی اش می بود.

از یمن به حجاز می رفت و از حجاز به شام و دیگر مراکز مهم اقتصادی و تجاری، و سود سرشار و عادلانه و فراوانی به دست می آورد.

اگر به شرایط آن روز جهان و دنیای عرب و قلمرو حجاز در آن زمان آشنا باشیم، و نیز اگر اسارت و محرومیت کامل «زن» از حقوق انسانی و اجتماعی اش را به یاد آوریم، و زنده به گور کردن دختران را بدانیم، آنگاه اداره ی امر مهم اقتصادی به وسیله ی یک دختر هوشمند و پاک منش و به مدیریت توانمند و ظریف او، ما را به شخصیت و ویژگی معنوی و برجسته و ابتکار او در کارها و روح مدیریت و سازنده ی او آشناتر می کند که واقعاً او در آن روزگارها، خردمندترین و مدبرترین و کارآمدترین زنان بود.

از همه مهم تر او بر طبق رسم رایج بازار آن زمان، یعنی احتکار و انحصار، کم فروشی

و فریب، رباخواری و بهره کشی های ظالمانه ی رایج و از هر نوع حرام خو ار گی مرئی و نامرئی و سوءاستفاده از فرصت و اعتبار و امکانات برای انباشتن ثروت دوری می کرد و کار پر شرافت خود را به این گناهان بزرگ آلوده نمی کرد و به کارگران و کارمندان و مدیران خود نیز هشدار می داد که داد و ستد و سود و درآمد را با صداقت و هوشمندی و از راه های مشروع و عادلانه ی تجارت و صادرات و واردات و خدمت به کشور و ملت و تعهد و تخصص به دست آورند.

او به دلیل همین ویژگی های برجسته ی اخلاقی و انسانی و مدیریت منطقی و خردمندانه نه تنها اعتماد بازارهای داخلی، بلکه بازارهای منطقه ای را هم به دست آورده بود و راه پیشرفت و ترقی و رشد را برای دیگران هم باز می کرد، در نتیجه راه های موفقیت او بازتر می شد و مورد استقبال بازارهای مصر و یمن و شام و حبشه و...قرار می گرفت. (۲۶)

۱۰- ابتکار و استقلال جویی

استقلال جویی و استقلال طلبی و استقلال اندیشی این بانو از لابه لای رفتار و کردار شایسته اش پیدا می شود، و این از برجستگی ها و امتیازات بلند او بشمار می رود. چرا که اگر انسان از نظر فکر و اندیشه، متکبر و مستقل نباشد، نمی تواند در میدان عمل و تجارت و مدیریت و حساس ترین لحظات تصمیم گیری، به طور مستقل فکر کند و عمل کند.

حضرت خدیجه (سلام الله علیها) بر اساس این ویژگی بود که ده ها خواستگار دارنده ی زر و زیور و کاروان تجارتی و صاحب امکانات را قبول نکرد و به همه ی آن ها «نه»! گفت و طوری عمل کرد که همه فکر کردند او

تصمیم به ازدواج ندارد، اما وقتی که او با انسانی امین و پاک دل و متفکر و شایسته کردار و روحی بزرگ یعنی محمد صلی الله علیه و آله آشنا شد، همه ی آداب و رسوم جاهلی و خرافی را مسخره کرد و خود پیشنهاد ازدواج به محمد داد.

و وقتی غوغایی از هیاهو و جنجال به راه افتاد که دختر ثروتمند و مقتدری چون شما با جوان تهی دستی چون محمد نباید ازدواج کند، با قدرتی استوار و ابتکار، ایستاد و همه ی ثروت و امکانات خود را به محمد صلی الله علیه و آلهبخشید و نشان داد که حُسن انتخاب، حُسن عاقبت، سعادت، شخصیت، عظمت، شکوه و... چیزی است که برای به دست آوردن آن نه تنها پول، کاروان تجارتی، زر و زیور، شهرت و قدرت، مهم نیست، بلکه باید از هستی گذشت.

یکی از اسناد تاریخی آورده است که: «وَکانَت خَدیجه اِمْرَاهً حازِمَهً نَبیلَهً شَریفهً... قالَت: یابْن عَمَّ! اِنّی رَغِبتُ فیکَ لِقرابَتِکَ مِنّی وَ شَرَفِکَ مِنْ قَوْمِکَ وَ اَمانَتِکَ عِنْدَهُمْ وَصِدْقِ حَدیثِکَ وَ حُسْن خُلْقِکَ... »؛ (۲۷) «خدیجه (سلام الله علیها) به راستی بانویی خردمند و خردورز و بسیار پر شرافت بود. او در روزگار خود از نظر ریشه و تبار از بهترین های قریش بود و از نظر ثروت و امکانات، ثروتمندان آن ها بود. بسیاری از چهره های سرشناس عرب و عجم برای پیوند با او سخت می کوشیدند و خواستگار بی قرار او بودند اما او به آنان پاسخ منفی داد و در همان حال خود با هوشمندی و آینده نگری به خواستگاری پیامبر رفت و گفت: من به خاطر خویشاوندی و همفکری و به دلیل شرافت، امانت،

راستی و منش شایسته ات دل در گرو مهر تو دارم و به آن هستم که اگر بپذیری با تو پیمان زندگی مشترک امضا کنم.».

۱۱- هدف داری و فداکاری

این ویژگی را می توان در تمام ویژگی های بارز خدیجه (سلام الله علیها) دید، زندگی پرفراز و نشیب او نشانه ی آن است که به دنبال هدف پاک و صاف و بلند و درخشانی بود. هدفی بالاتر از زر و زیور دنیا و کاروان های تجارتی و...هدفی بالاتر از زندگی روزمرّه و خور و خواب، و هدفی ارجمندتر از آسایش و آرامش و شخصی و خانوادگی.

این بانو مانند موجِ بی قراری بود که در راه هدف، آرامش نداشت ولی وقتی به ساحل وجود محمد صلی الله علیه و آله رسید و در آن جا به عدالت خواهی و حق و ایمان و اخلاص، پاکی و امانت، نجابت و شرافت، بشردوستی و کرامت، وجدان و فطرت و دیگر ارزش های انسانی و خداپسندانه را دید خود را در نزدیکی هدف دید.

و از اینجا می توانیم به راز احترام بسیار پیامبر به «خدیجه» برسیم، به این که پیامبر چقدر او را دوست داشتند و به او احترام می گذاشتند، در فراز و نشیب زندگی، توفان های اجتماعی و فرهنگی، او را از مشاوران خود می دانستند و از دیدگاه های او استفاده می کردند. (۲۸)

و همیشه نیکی های «خدیجه» بر زبان پیامبر بود و برای هرکس که از آن بانو خاطره ای داشت، احترام قائل بودند.

بسیار در تاریخ آمده است که پیامبر صلی الله علیه و آله می فرمودند: «خَدیجَهُ وَاَینَ مِثْلُ خَدیجَهِ؟....»؛ (۲۹) «از خدیجه سخن گفتید، کجا مانند او پیدا می شود؟....».

۱۲- حق جویی و حق پذیری

در این دنیا خیلی از افراد هستند که مستی های گوناگون، آفت جانشان می شود و نعمت های زندگی بلای وجودشان و رزق و روزی های خدا، زهر تلخ و موجب مرگشان می شود. یکی در اوج زیبایی و تناسب اندام است،

و همـان مستی زیبـایی و مـاهرویی، آفت جـانش می شود.دیگری غرق در ثروت و امکانـات است و از در و دیوار و آسـمان و زمین برایش می ریزد، ولی همـان ثروت و دارایی او را به تباهی و نابودی می کشانـد.سومی در اوج اقتـدار است و روزگار بر وفق مُرادش است، و این چرخش یکنواخت روزگـار و احساس بی نیازی، او را از چرخش ناگهانی آن غافل ساخته و به طغیان می کشانـدش.چهارمی مست جوانی است، و این نیروی جوشـان و خروشان، قاتل جان و ایمان و خروش می شود.یکی دریای موّاج آگـاهی ها و دانش هاست و در مستی آن غرق است و دیگری در اوج شـهرت است و همان آلت قتالـهٔ شخصـیت او می شود.یکی بر کرسـی قـدرت و فرمـانروایی جا خوش کرده و همان ریاست و راحتی، او را به خودکامگی و طغیان می رسانـد و دنیا و آخرتش را می سوزانـد و او را از راحتی به ناراحتی می رساند. همین طور می توان شـمرد و تمام هم نمی شود... اما این بانوی بلندمرتبه، با اینکه غرق در زر و زیور، جمال و کمال، شور و شـعور، عقل و درک، شهرت و آواز، و استقلال و...بود، از آفت هـا و مستی هـای آن هـا خود را حفـظ کرد چرا که دارای روح حق پـذیری و حق جویی بود، به خاطر همین هم نخستین ایمان آورنده ی به خدا و پیامبر از زنان و پیشگام تر ین در اسلام و نماز و هجرت و جهاد و فداکاری بود.

سپس پاداش این حق پـذیری هم این بود که خـدای پرمهر و بنـده نواز، به فرشـته ی وحی فرمان داد که در وقت فرود بر پیامبر صلی الله علیه و آله، درود

و سلام او را هم به وسیله ی بنده ی برگزیده اش به خدیجه (سلام الله علیها) برساند، تا ثابت شود که خدا به پاداش آن ایمان خالص و ژرف و آن اعمال شایسته و پایدار، مقر زیبایی در بهشت برای او آماده کرده است (وَبَشِّرُها بَیْتٍ فِی الجَنَّهٍ مِن قَصْبٍ لاضحبٍ فیه وَلا نَصب...)(۳۰)

۱۳- درایت و خردمندی

نعمت خرد و خردمندی و خردورزی درست، یعنی نگاه متفکرانه بر پدیده های آفرینش و شناخت روابط آن ها، یعنی دقت در سازمان وجودی خودمان، یعنی هدف داری و هدف شناسی و آراستگی به ارزش ها و پیراستگی از ضد ارزش ها و در کل یعنی اوج گرفتن به بندگی و ساختن شایسته و بایسته ی دنیا و آخرت بر اساس حق و عدل و برابری و ایثار و فداکاری.

«اَلعَقلُ ما عُبِدَ بِهِ الرَّحْمن وَ اکْتُسِبَ بِهِ الَجنان»؛ (۳۱) «عقل آن است که به وسیله ی آن خدای رحمان پرستش شود و به وسیله ی آن بهشت نصیب انسان شود.».

با دقت در معنای عقل، پس در نتیجه خدیجه (سلام الله علیها) خردمندترین بانوان روزگار است، چرا که او در پرتو خروش بود که نخستین بانویی بود که ایمان و اسلام آورد، همراز و هم سنگر و مددکار پیامبر صلی الله علیه و آله شد و همه ی هستی خود را خردمندانه برای ساختن دنیا و آخرتش ریخت و فدا کرد.

او در این راه، جهاد و فداکاری می کرد، پیامبر را دلداری می داد، به او امید می داد، او را دلگرم می کرد و پناهش می داد.

یکی از نوشته های تاریخی می گوید: «وَکانَتْ مِنْ اَحْسَنِ النِّساءِ جَمالاً، وَاَکْمَلُهُنَّ عَقلاً، وَاَتَمَهُنَّ رَأیاً، وَاَکْثَرُهُنَّ عِفَّهً وَدیناً وحیاءً وَمُرُوَّهً وَمالاً... »؛ (۳۲) «خدیجه (سلام الله علیها) در زیبایی ظاهری

و باطنی، زیباترین زنان روزگارش بود و از نظر خرد و اندیشه، خردمندترین و اندیشمندترین آنان، او در پاک روشی و پاک منشی، دین باوری و خداجویی، وقار و حیا و عزت و آزادگی آراسته ترین ها بود و در ثروت و امکانات، ثروتمندترین آن ها بشمار می رفت.».

نتیجه

با توجه به ویژگی های مطرح شده مشخص است که، حضرت خدیجه (سلام الله علیها) دارای خود اندیشی و نو اندیشی هستند. این بانوی مکرمه اگرچه از تبار انسان های اصیل و با شرافت عرب آن زمان بودند لیکن خودشان، دارای امتیازات تحسین برانگیزی بودند و همواره برای رشد و پرورش چنین صفات انسانی و خداپسندانه تلاش می کردند.

پی نوشت ها

۱۶- شیبانی، الکامل، ج ۲، ص ۶۳؛ عبدالرحمن ابوالفرج ابن جوزی، المنتظم فی تاریخ الامم و الملوک، ج ۲، ص ۳۶۷؛ ابن سعد، الطبقات الکبری، ج۱، ص ۱۴۷؛ عبیدالله بن احمدحسکانی، شواهد التنزیل لقوائد التفضیل، ج ۱، ص ۴۸۵.

۱۷- زین الدین محمدبن علی ابن شهر آشوب، مناقب ال ابی طالب، ج ۱، ص ۱۷۵.

۱۸- محمدباقرمجلسی، همان، ج ۱۶، ص ۱۱.

۱۹- همان، ج ۱۶، صص ۷۱-۷۰؛ سیلاوی، همان، ص ۱۰۲.

۲۰- محمدبن جریر طبری، تاریخ طبری، ج ۲، ص ۷۹؛ ابن هشام، سیره ی ابن هشام، ج ۱، ص ۳۷۹.

۲۱- محمدبن یعقوب بن اسحاق کلینی، اصول کافی، ج ۳، ص ۲۱۸؛ محمدبن حسن بن علی بن محمدبن حسین حرعاملی، وسایل الشیعه، ج ۳، ص ۲۴۳.

۲۲- گنجی شافعی، کفایه الطالب، ص ۳۵۹.

۲۳- ذبیح الله محلاتی، همان، ج ۲، ص ۲۰۶؛ عزالدین ابن اثیر، همان، ج ۵، ص ۴۳۸.

۲۴- محمدباقرمجلسی در زمان خود از بعضی از بزرگان آورد که: مکان این خانه در مکه معلوم و مشهور است. بحارالانوار، ج ۲۲، ص ۱۶۷.

۲۵- مرتضی ابن محمدامین دزفولی، مناسک حج، ص ۱۲۲؛ محمدحسن نجفی، جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، ج ۲۰، ص ۶۹.

۲۶- سبط ابن الجوزی، تذکره الخواص، ص ۲۷۱.

۲۷- محمدالحسون، همان، ص ۱۹.

۲۸- محمدباقرمجلسی، همان، ج ۱۶، ص ۱.

۲۹- ذبیح الله محلاتی، همان،

ج ۲، ص ۲۰۷؛ محمدباقرمجلسی، همان، ج ۴۳، ص ۱۳۰.

۳۰- سبط ابن الجوزی، همان، ص ۲۷۲.

۳۱- محمدحسین طباطبایی، تفسیرالمیزان، ج ۲، ص ۳۷۶، به نقل از اصول کافی، ج ۱، ص۱۱.

۳۲- ذبیح الله محلاتی، همان، ج ۲، ص ۲۰۴.

کتابنامه

طبری، محمد بن جریر، تاریخ طبری، بیروت، دارالکتب العلمیه، بی تا.

ابن اثیر، عزالدین، اسد الغابه، بیروت، انتشارات دارالفکر،۱۴۰۹ه.

ابن اثیر، عزالدین، اسدالغابه، بیروت، دارالفکر،۱۴۰۹ه.

ابن جوزی، عبد الرحمن، المنتظم فی تاریخ الامم و الملوک، بیروت، انتشارات صادق،۱۳۵۸ه.

ابن سیدالناس، عیون الأثر، بیروت، انتشارات دار القلم،۱۴۱۴ه.

ابن شهر آشوب، زین الدین محمدبن علی، مناقب ال ابی طالب، بی جا، انتشارات ذوی القربی، چاپ دوم، بی تا.

ابن هشام، سیره ی ابن هشام، بیروت، انتشارات دارالجیل،۱۴۱۱ه.

اربلی، علی بن عیسی، کشف الغمه، تبریز، مکتبه ی بنی هاشم،۱۳۸ش.

امین انصاری، مرتضی ابن محمد، مناسک حج، قم، انتشارات مجمع فکر اسلامی،۱۴۲۵ه.

بحرانی، سید هاشم، البرهان فی تفسیرالقرآن، تهران، انتشارات موسسه بنیاد بعثت،۱۴۱۶ه.

البصری الزهری، محمد بن سعد، الطبقات الکبری، بیروت، دار النشر دار صادر بی تا.

بیهقی، دلائل النبوه، بی تا، بی جا.

تهرانی، محمد، الفرقان فی تفسیرالقرآن بالقرآن، قم، انتشارات فرهنگ اسلامی،۱۳۶۵ ش، چاپ: دوم.

جوزی حنفی، سبط بن فرج، تذکره الخواص، شریف رضی،۱۴۱۸ ه، قم.

حرعاملی، محمد بن حسن، وسایل الشیعه، قم، مؤسسه ال البیت،۱۳۰۸ه.

حسکانی، عبید الله، شواهد التنزیل لقوائد التفضیل، تهران، وزارت ارشاد،۱۴۱۱ه.

حسنی، سید بن طاووس، الإقبال، تهران، دارالکتب الاسلامیه،۱۳۶۷ش .

حسنی، سید بن طاووس، منهج الدعوات، قم، دارالذخائر،۱۴۱۱ه.

الحسون، محمد، اعلام النساء المؤمنات، بی جا، انتشارات اسوه،۱۴۱۱ه.

حلی، علی بن یوسف، العدد القویه، قم، انتشارات سید الشهداء،۱۴۰۸ه.

راوندی، قطب الدین، الخرائج و الجرائح، قم، مؤسسه امام مهدی،۱۴۰۹ه .

راوندی، قطب الدین، الخرائج والجرائح، قم، مؤسسه امام مهدی،۱۴۰۹ه.

سیلاوی، الانوار الساطعه، چابخانه علمیه،۱۴۲۱ه.

شیبانی، محمد بن

عبد الکریم، الکامل فی التاریخ، دار النشر، دار الکتب العلمیه، بیروت،۱۴۱۵ ه، الطبعه : ط ۲، تحقیق : عبد الله القاضی.

صالحی شامی، یوسف، سبل الهدی و الرشاد فی سیره خیرالعباد، بیروت، دارالکتب العلمیه،۱۴۱۴ه .

طبری، عماد الدین، بشارت المصطفی، نجف اشرف، انتشارات کتابخانه حیدریه، چاپ : دوم،۱۳۸۳ هجری.

طوسی، محمد بن حسن، امالی طوسی، قم، انتشارات دارالثقافیه،۱۴۱۴ه.

عسقلانی، ابن حجر، الأصابه، بیروت، دارالکتب العلمیه،۱۴۱۵ه.

فرات کوفی، فرات بن ابراهیم، تفسیر فرات کوفی، مؤسسه چاپ و نشر وابسته به وزارت ارشاد اسلامی چاپ : اول،۱۴۱۰ هجری.

قمی مشهدی، محمد رضا، کنز الدقائق، تهران، سازمان چاپ وانتشارات وزارت فرهنگ اسلامی،۱۳۶۸ش.

کفعمی، ابراهیم بن علی، مصباح کفعمی، قم، انتشارات رضی (زاهدی)، چاپ : دوم،۱۴۰۵ هجری.

کلینی، محمد بن یعقوب، الکافی، تهران، دارالکتب الاسلامیههچاپ چهارم،۱۳۶۵ش.

الگنجی الشافعی، محمد بن طلحه، کفایه الطالب فی مناقب علی بن أبی طالب، داراحیاء تراث اهل البیت، طهران، ۱۴۰۴ ه، چاپ سوم.

مامقامی، عبد الله، تنقیح المقال، نجف، طبع رحلی، چاپ سنگی، مطیعه رضویه، بی تا.

مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، بیروت، مؤسسه الوفا،۱۴۰۴ه.

محدث نوری، مستدرک وسائل الشیعه، قم، مؤسسه آلالبیت،۱۳۰۸ه.

محلاتی، ذبیح الله، ریاحین الشریعه، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ هفتم،۱۴۰۴ه.

مقریزی، احمد بن علی، امتاع الاسماع، بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۲۰ه.

نجفی، محمدحسن، جواهرالکلام فی شرح شرایع الاسلام، بی جا، دار الاحیاء للتراث العربی، چاپ هفتم، بی تا.

واسطی معروف به ابن المغازلی (شافعی)، علی بن محمد، المناقب، دار الاثار، یمن، صنعا،۱۴۲۴، چاپ اول.

یاقوت حموی، معجم البلدان، بی جا، انتشارات دارالصادر، چاپ دوم ۱۹۹۵ه.

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانه‌ای
قائمیه
اصفهان
برای داشتن کتابخانه های‌تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹